TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2012. gada 13. decembrī*

Darba ņēmēju brīva pārvietošanās — LESD 45. pants — Darbā pieņemšanas atbalsts par gados vecāku bezdarbnieku un ilgstošu bezdarbnieku nodarbināšanu — Nosacījums par reģistrāciju kādā valsts nodarbinātības iestādes birojā — Nosacījums par dzīvesvietu — Ierobežojums — Pamatojums

Lieta C-379/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour administrative* (Luksemburga) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 14. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 18. jūlijā, tiesvedībā

Caves Krier Frères Sàrl

pret

Directeur de l'Administration de l'emploi .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: A. Ross [*A. Rosas*], kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 21. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Caves Krier Frères Sàrl* vārdā – *M. Mailliet*, advokāts,

— Luksemburgas valdības vārdā – *C. Schiltz*, pārstāvis, kam palīdz *G. Pierret* un *S. Coï*, advokāti,

— Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *D. Hadroušek*, pārstāvji,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Polijas valdības vārdā – *M. Szpunar* un *B. Majczyna*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Rozet*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – franču.

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2012. gada 27. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 21. un 45. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Caves Krier Frères Sàrl* (turpmāk tekstā – "*Caves Krier*") un *Administration de l'emploi* (turpmāk tekstā – "*ADEM*") par atteikumu piešķirt darbā pieņemšanas atbalstu par gados vecāku bezdarbnieku vai ilgstošu bezdarbnieku nodarbināšanu.

Atbilstošās Luksemburgas tiesību normas

3 Saskaņā ar *Code du travail* [Darba kodeksa] L. 541-1. pantu:

"Ja privātā sektora darba devējs pieņem darbā bezdarbnieku, nodarbinātības fonds atmaksā darba devējam gan darba devēja, gan darbinieka veiktās sociālās apdrošināšanas iemaksu daļu, neatkarīgi no tā, vai darbinieks iepriekš ir vai nav saņēmis bezdarbnieka pabalstu, bet ar nosacījumu, ka viņš ir sasniedzis [45] gadu vecumu un vismaz vienu mēnesi ir reģistrējies kā darba meklētājs kādā nodarbinātības iestādes [*ADEM*] birojā.

Darba meklētājiem vecumā no [40] līdz [44] gadiem ir jābūt reģistrētiem kā darba meklētājiem kādā nodarbinātības iestādes birojā [*ADEM*] vismaz trīs mēnešus un darba meklētājiem vecumā no [30] līdz [39] gadiem ir jābūt reģistrētiem vismaz 12 mēnešus.

Nosacījums par reģistrāciju nodarbinātības iestādes birojā [*ADEM*] nav piemērojams darba meklētājiem, kuri ir 40 gadus veci vai vecāki un uz kuriem attiecas darba saglabāšanas plāns L. 513-3. panta izpratnē, ko apstiprinājis ministrs, kura pārziņā ir nodarbinātības jautājumi."

4 L. 622-6. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka visiem bezdarbniekiem, kuri meklē darbu, ir jāreģistrējas kā darba meklētājiem *ADEM*.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

5 Luksemburgas pilsone *Schmidt-Krier* ir dzimusi 1955. gada 30. jūlijā un ar savu vīru dzīvo Vācijā, netālu no Luksemburgas robežas. Viņa visu savu profesionālo karjeras laiku ir strādājusi Luksemburgā.

6 2008. gada 1. maijā *Caves Krier*, uzņēmums, kurš ir reģistrēts Remihā (Luksemburga), noslēdzot pastāvīgu darba līgumu, pieņēma darbā *Schmidt-Krier*, kurai tad bija 52 gadi.

7 2008. gada 2. septembrī, pēc *Schmidt-Krier* pieņemšanas darbā, *Caves Krier* vērsās ar iesniegumu *ADEM*, lai saņemtu darbā pieņemšanas atbalstu par gados vecāku bezdarbnieku un ilgstošu bezdarbnieku nodarbināšanu saskaņā ar Darba kodeksa L. 541.-1. panta pirmo daļu.

8 Ar 2008. gada 4. septembra lēmumu *ADEM* noraidīja šo lūgumu, pamatojoties uz to, ka *Schmidt-Krier* nebija izpildījusi nosacījumu par to, ka viņai vismaz vienu mēnesi ir jābūt reģistrētai kā darba meklētājai *ADEM*, kā tas pieprasīts minētajā tiesību normā (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

9 2010. gada 11. janvārī *Caves Krier* vērsās administratīvajā tiesā ar prasību atcelt šo lēmumu, kurā tas uzsvēra, ka *Schmidt-Krier* bija reģistrējusies kā darba meklētāja Vācijā un ka viņa visu dzīvi bija strādājusi Luksemburgā, un Vācijā reģistrējusies kā bezdarbniece tikai tāpēc, ka viņa un viņas vīrs bija uz turieni pārcēlušies dzīvot, tomēr turpinot strādāt Luksemburgā.

10 *Caves Krier* balstīja savu prasību tikai uz vienu pamatu, ar kuru apgalvoja, ka ir pārkāpts vienlīdzības likuma priekšā princips, kas noteikts Luksemburgas Lielhercogistes Konstitūcijā, jo ar piemērojamiem tiesību aktiem un, attiecīgi, ar apstrīdēto lēmumu attiecībā uz konkrētā atbalsta saņemšanu tiek īstenota atšķirīga attieksme starp Luksemburgā dzīvojošu Luksemburgas pilsoni un Luksemburgas pilsoni, kurš dzīvo ārvalstīs, situācijā, kad gan viens, gan otrs ir strādājis Luksemburgā, un šādai atšķirīgai attieksmei nav objektīva pamatojuma.

11 Savā 2010. gada 14. jūlija spriedumā administratīvā tiesa noraidīja šo prasību, pamatojoties uz to, ka *Schmidt-Krier* darbā pieņemšanas brīdī nebija izpildījusi nosacījumu par reģistrāciju *ADEM*. Attiecībā uz apgalvojumu, ka ir pārkāpts Konstitūcijā ietvertais vienlīdzīgas attieksmes princips, šī tiesa nosprieda, ka tādas bezdarbnieces situācija, kura dzīvo Luksemburgā un kura tādējādi var reģistrēties kā bezdarbniece *ADEM*, nav salīdzināma ar tāda bezdarbnieka situāciju, kurš nevar reģistrēties *ADEM*, jo nedzīvo Luksemburgā, un kuram, tieši pretēji, ir jāreģistrējas savas dzīvesvietas valsts nodarbinātības iestādē.

12 2010. gada 12. augustā *Caves Krier*, norādot uz to, ka Darba kodeksa L. 541.-1. panta pirmā daļa ir pretrunā Konstitūcijai, iesniedza *Cour administrative* [Administratīvajā tiesā] apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

13 *Cour constitutionnelle* [Konstitucionālā tiesa], kurai bija jāizskata šis jautājums, ar 2011. gada 4. maija spriedumu Nr. 64/11 (*Mémorial* A 2011, 1572. lpp.) nolēma, ka šis noteikums atbilst Luksemburgas Konstitūcijai.

14 Savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Cour administrative* tomēr secina, ka šajā lietā rodas Eiropas Savienības tiesību jautājums. Netiekot apšaubīts, ka tikai pastāvīgie iedzīvotāji var reģistrēties *ADEM*. Tā kā L. 541.-1. panta pirmajā daļā paredzētā darbā pieņemšanas pabalsta saņemšana ir atkarīga no šādas reģistrācijas, šo atbalstu faktiski var saņemt tikai tie darba devēji, kas pieņem darbā attiecīgajā valstī dzīvojošus bezdarbniekus. Tādējādi šis noteikums var radīt šķērsli Savienības pilsoņu pārvietošanās brīvībai LESD 21. un 45. panta izpratnē, jo potenciālais bezdarbnieka, kurš ir vecāks par 45 gadiem, darba devējs dos priekšroku Luksemburgas pastāvīgā iedzīvotāja nodarbināšanai, jo tikai tādējādi viņš varēs saņemt attiecīgo atbalstu.

15 Iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā Luksemburgas valsts nav pārstāvēta tās izskatītajā tiesvedībā, tai nav bijusi iespēja izskaidrot, vai šāds dzīvesvietas ierobežojums bija balstīts uz objektīviem apsvērumiem sabiedrības interesēs neatkarīgi no konkrēto personu pilsonības un vai tas ir samērīgs ar apstrīdētās valsts tiesību normas leģitīmo mērķi. Šī tiesa uzskata, ka tā nevar pamatot šos noteikumus pēc savas iniciatīvas.

16 Šādos apstākļos *Cour administrative* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu

"Vai ES tiesībām, un konkrēti [LESD] 21. un 45. pantam, atbilst Luksemburgas *Code du travail* L. 541-1. panta [pirmā daļa] tiktāl, ciktāl tā piešķir tiesības privātā sektora darba devējiem uz darba devēja un darbinieka veiktās sociālās apdrošināšanas iemaksu daļas atmaksu par bezdarbnieku, kuri sasnieguši 45 gadu vecumu, pieņemšanu darbā, neatkarīgi no tā, vai tie iepriekš ir vai nav saņēmuši bezdarbnieka pabalstu, ar nosacījumu, ka šie bezdarbnieki vismaz vienu mēnesi ir reģistrējušies kā darba meklētāji kādā [*ADEM*] darbā iekārtošanas birojā, bet darba devēji, kuri pieņem darbā bezdarbniekus, kuri reģistrējušies kā darba meklētāji līdzvērtīgās ārvalstu iestādēs, nevar gūt labumu no šī noteikuma?"

Par prejudiciālo jautājumu

Par pieņemamību

17 Pirmkārt, Austrijas valdība norāda, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams, ciktāl iesniedzējtiesa nav precīzi izklāstījusi būtiskos lietas apstākļus un piemērojamos valsts tiesību aktus. Tādējādi, lai gan no precīza *Code du travail* L. 541-1. panta pirmās daļas teksta atainojuma, kā arī no jautājuma formulējuma neizriet, ka apstrīdētais atbalsts par pieņemšanu darbā darba devējam var tikt piešķirts tikai attiecībā uz tādām personām, kuras dzīvo Luksemburgā, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, šķiet, ir paredzēts šāds ierobežojums. Tādējādi neesot skaidrs, vai šajā gadījumā ir jāizskata dzīvesvietas prasības vai arī tikai nosacījuma par obligātu reģistrēšanos *ADEM* atbilstība Savienības tiesību aktiem.

18 Šo iebildumu nevar atbalstīt. Kā izriet no šī sprieduma 14. punkta, iesniedzējtiesa pilnīgi skaidri savā lūgumā Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu ir izklāstījusi būtiskos pamatlietas faktus un precīzi ir norādījusi piemērojamo valsts tiesību noteikumu, proti, *Code du travail* L. 541-1. panta pirmo daļu. Turklāt šī tiesa ir izklāstījusi savu piemērojamo valsts tiesību aktu interpretāciju, konstatējot, ka nav strīda par to, ka tikai valstī dzīvojošās personas var reģistrēties *ADEM* kā darba meklētāji. Tiesas rīcībā tādējādi ir visa nepieciešamā informācija, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, kas tai ļautu pieņemt lēmumu pamatlietā.

19 Otrkārt, Čehijas valdība jautā, vai iesniedzējtiesas uzdotais jautājums nav hipotētisks, jo neatkarīgi no tā, kas ir paredzēts *Code du travail* L. 541-1. panta pirmajā daļā, *Caves Krier* pieņēma darbā *Schmidt-Krier*.

20 Ja tas tā ir, ka atteikums piešķirt *Caves Krier Code du travail* L. 541-1. panta pirmajā daļā paredzēto atbalstu neatturēja šo uzņēmumu pieņemt darbā *Schmidt-Krier*, tad no tā izriet, kā to jau pati Čehijas valdība ir norādījusi savos rakstveida apsvērumos, ka šāda atteikuma dēļ tomēr šī darbā pieņemšana tika veikta mazāk labvēlīgos apstākļos nekā tāda darba meklētāja pieņemšana darbā, kurš ir vecāks par 45 gadiem un reģistrējies *ADEM*, kas, kā to norāda *Caves Krier*, ir šķērslis Savienības tiesībās noteiktajai darba ņēmēju brīvai pārvietošanās un tādējādi ir radījis pamatu tiesvedībai starp to un *ADEM*. Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir hipotētisks.

21 Visbeidzot, treškārt, Čehijas valdība norāda, ka uzdotais jautājums var arī tikt atzīts par nepieņemamu tiktāl, ciktāl šķiet, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Schmidt-Krier* bija reģistrējusies kā darba meklētāja Vācijā, kaut gan vienlaikus viņa strādāja Luksemburgā.

22 Tomēr, tā kā iesniedzējtiesa ir secinājusi, ka *Code du travail* L. 541-1. panta pirmā daļa ir piemērojama pamattiesvedībā, kas nozīmē, ka *Schmidt-Krier* brīdī, kad viņa tika pieņemta darbā, bija bezdarbniece, Tiesai, kurai nav jāizvērtē lietas fakti, izskatot lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nav jāapstrīd šī premisa.

23 Tādējādi ir jāsecina, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

24 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai LESD 21. un 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda dalībvalsts tiesību norma, kas kā nosacījumu tiesībām darba devējiem saņemt darbā pieņemšanas atbalstu par bezdarbnieku, kuri sasnieguši 45 gadu vecumu, pieņemšanu darbā paredz to, vai darbā pieņemtais bezdarbnieks ir reģistrējies kā darba meklētājs šajā dalībvalstī, ja šādai reģistrācijai ir piemērots nosacījums par dzīvesvietu valstī.

25 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jebkurš kādas dalībvalsts pilsonis, neatkarīgi no savas dzīvesvietas un tautības, kurš ir izmantojis darba ņēmēju brīvas pārvietošanās tiesības un kurš ir veicis profesionālo darbību dalībvalstī, kas nav viņa dzīvesvietas valsts, ir LESD 45. panta piemērošanas jomā (tostarp skat. 2006. gada 21. februāra spriedumu lietā C-152/03 *Ritter-Coulais*, Krājums, I-1711. lpp., 31. punkts, un 2007. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-212/05 *Hartmann*, Krājums, I-6303. lpp., 17. punkts).

26 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka saistībā ar LESD 45. pantu par "darba ņēmēju" ir jāuzskata persona, kas noteiktu laika posmu sniedz pakalpojumus kādai personai vai šīs personas uzraudzībā, par to saņemot atlīdzību. Kad darba attiecības ir beigušās, konkrētā persona vienmēr zaudē savu darba ņēmēja statusu, lai gan, pirmkārt, šis statuss var radīt noteiktas sekas arī pēc darba attiecību izbeigšanās, un, otrkārt, persona, kas patiesi meklē darbu, arī ir jāuzskata par darba meklētāju (skat. 1998. gada 12. maija spriedumu lietā C-85/96 *Martínez Sala*, *Recueil*, I-2691. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 No tā izriet, ka tāda pārrobežu darba ņēmēja situācija, kāda ir *Schmidt Krier*, kura pēc tam, kad bija zaudējusi darbu citā dalībvalstī nekā tā, kurā atradās viņas patiesā dzīvesvieta, atrada darbu šajā citā dalībvalstī, noslēdzot darba līgumu uz nenoteiktu laiku, ietilpst LESD 45. panta piemērošanas jomā.

28 Lai gan ir atzīts, ka šajā pantā noteiktās darba ņēmēju tiesības brīvi pārvietoties attiecas arī uz darba meklētājiem, minētā panta formulējumā nekas neliecina par to, ka šīs tiesības nevar izmantot citas personas. Lai tās būtu patiesi efektīvas un lietderīgas, darbinieku tiesības tikt pieņemtiem darbā un tikt nodarbinātiem bez diskriminācijas noteikti ir jāpapildina ar darba devēju tiesībām tos nodarbināt, ievērojot tiesību normas jautājumā par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (skat. 1998. gada 7. maija spriedumu lietā C-350/96 *Clean Car Autoservice*, Krājums, I-2521. lpp., 19. un 20. punkts, un 2007. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-208/05 *ITC*, Krājums, I-181. lpp., 22. un 23. punkts).

29 Šādos apstākļos tāds darba devējs kā *Caves Krier* var atsaukties uz tiesībām, kas darba ņēmējiem ir tieši atzītas ar LESD 45. pantu.

30 Tiktāl, ciktāl uz pamattiesvedībā izskatāmo lietu attiecas šī tiesību norma, nav jālemj par LESD 21. panta interpretāciju. Šis pēdējais minētais noteikums, kas vispārīgi paredz ikvienam Savienības pilsonim tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, LESD 45. pantā ir precizēts attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ITC*, 64. un 65. punkts; 2007. gada 11. septembra spriedumu lietā C-287/05 *Hendrix*, Krājums, I-6909. lpp., 61. un 62. punkts, kā arī 2012. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-367/11 *Prete*, 20. punkts).

31 Attiecībā uz jautājumu, vai tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir izskatīts pamattiesvedībā, ir uzskatāms par ierobežojumu LESD 45. panta izpratnē, ir jāatgādina, ka visu LESD noteikumu par personu brīvu pārvietošanos mērķis ir atvieglot dalībvalstu pilsoņiem jebkāda veida profesionālo darbību veikšanu Eiropas Savienības teritorijā un ka tie nepieļauj pasākumus, kas varētu būt nelabvēlīgi šiem pilsoņiem, ja tie vēlas veikt saimniecisku darbību citas dalībvalsts teritorijā (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ITC*, 31. punkts, un 2010. gada 16. marta spriedumu lietā C-325/08 *Olympique Lyonnais*, Krājums, I-2177. lpp., 33. punkts).

32 Luksemburgas valdība tomēr apgalvo, ka pamattiesvedībā izskatāmais valsts tiesiskais regulējums nekādā mērā neierobežo darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, jo tajā nav paredzēta nekāda dzīvesvietas prasība. Uzdotais jautājums šajā ziņā balstoties uz iesniedzējtiesas veiktu kļūdainu valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju. Patiesībā ikviens bezdarbnieks, kurš nav pastāvīgais iedzīvotājs, varot reģistrēties *ADEM*. Tādējādi *Code du travail* L. 622-6. panta pirmajā daļā esot skaidri noteikts, ka ikvienam bezdarbniekam, kas meklē darbu, ir jāreģistrējas *ADEM* darba meklētāja statusā. Lai gan darba ņēmējam, kurš ir Vācijā dzīvojošs Luksemburgas pilsonis, ir jāreģistrējas Vācijas darbā pieņemšanas birojā, lai saņemtu iespējamos bezdarbnieku pabalstus, neviens Luksemburgas tiesību

aktu noteikums neliedz šim darba devējam reģistrēties *ADEM*, lai saņemtu informāciju par brīvajām darba vietām Luksemburgā un lai ļautu darba devējam, kurš viņu pieņems darbā, gūt labumu no tiesībām, kuras izriet no *Code du travail* L. 541-1. panta pirmās daļas.

33 Tāpēc Luksemburgas valdība uzskata, ka ne šī tiesību norma, ne *Code du travail* L. 622-6. panta pirmā daļa nav diskriminējoša Savienības tiesību izpratnē, jo attiecībā uz darba meklētāju nav paredzēts neviens noteikums par pilsonību vai dzīvesvietu kā nosacījums, lai darba devējs varētu lūgt attiecīgo atbalstu. Minētā kodeksa L. 541-1. panta pirmajā daļā turklāt esot skaidri noteikts, ka darba devējam tiek atmaksātas sociālās apdrošināšanas iemaksas par darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem neatkarīgi no tā, vai viņi ir vai nav saņēmuši [bezdarbnieka] pabalstu. Tādējādi pamatlietā *ADEM* ar apstrīdēto lēmumu ir tikai secinājis, ka *Schmidt-Krier* neatbilst nosacījumiem, kas nepieciešami, lai varētu reģistrēties šajā birojā. Tomēr tas nekādā veidā nav pieņēmis lēmumu par reģistrācijas atteikumu, balstoties uz diskriminējošiem apsvērumiem Savienības tiesību izpratnē.

34 Šī valdība uzskata, ka no tā izriet, ka darba ņēmējiem, kuri dzīvo Luksemburgā, tāpat kā citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri strādā Luksemburgā, vai Luksemburgas valstspiederīgajiem, kuri strādā Luksemburgā un dzīvo citā dalībvalstī, ir noteikti vieni un tie paši pienākumi. Tādējādi viņiem netiekot piemērota atšķirīga attieksme, jo viņi visi var reģistrēties *ADEM*.

35 Saistībā ar minēto ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas kompetencē nav interpretēt dalībvalsts tiesību aktus (tostarp skat. 2011. gada 17. marta spriedumu apvienotajās lietās C-128/10 un C-129/10 *Naftiliaki Etaireia Thasou* un *Amaltheia I Naftiki Etaireia*, Krājums, I-1885. lpp., 40. punkts).

36 Tādējādi Tiesai, sniedzot atbildi uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas iesniegts saskaņā ar LESD 267. pantu, nav jāsniedz savs viedoklis par valsts tiesību normu interpretāciju un nav jālemj par to, vai iesniedzējtiesas sniegta šo normu interpretācija ir pareiza (2009. gada 23. aprīļa spriedums apvienotajās lietās no C-378/07 līdz C-380/07 *Angelidaki* u.c., Krājums, I-3071. lpp., 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

37 Attiecībā uz kompetences sadali starp Savienības tiesu un valstu tiesām – Tiesai ir jāņem vērā gan faktiskais, gan tiesiskais tai uzdoto prejudiciālo jautājumu konteksts, kā tas ir izklāstīts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu (2009. gada 29. oktobra spriedums lietā C-63/08 *Pontin*, Krājums, I-10467. lpp., 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Tādējādi neatkarīgi no tā, kādu kritiku ir paudusi Luksemburgas valdība par iesniedzējtiesas īstenoto valsts tiesību normu interpretāciju, konkrētais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāizskata, ņemot vērā iesniedzējtiesas īstenoto attiecīgo tiesību normu interpretāciju (pēc analoģijas skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Pontin*, 38. punkts).

39 Kā tas jau izriet no šī sprieduma 18. punkta, kaut arī šajā lietā nav apstrīdēts, ka pamattiesvedībā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā nav skaidri paredzēts, ka reģistrācija *ADEM* ir iespējama tikai ar nosacījumu, ka persona dzīvo Luksemburgā, iesniedzējtiesa savā lūgumā Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādījusi, ka ir skaidrs, ka tikai pastāvīgie iedzīvotāji var reģistrēties *ADEM*.

40 Turklāt no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šādu interpretāciju saistībā ar pamatlietu ir paudusi arī administratīvā tiesa savā 2010. gada 14. jūlija nolēmumā, kā arī *Cour constitutionnelle* savā 2011. gada 4. maija spriedumā Nr. 64/11.

41 Turklāt no *Caves Krier* sniegtajiem dokumentiem, atbildot uz Tiesas uzdoto rakstisko jautājumu, izriet, ka lai gan interneta vietnē, kas paredzēta darba meklētājiem Luksemburgā, ir īsi norādīts, ka pārrobežu darba ņēmēji, ja viņi to vēlas, var reģistrēties *ADEM*, šai norādei pretrunā ir citi šajā pašā vietnē ievietotie raksti, kā arī vairāki citi dokumenti, kuros, tieši pretēji, ir uzsvērts, ka, lai varētu reģistrēties *ADEM*, darba meklētājam ir jādzīvo šajā dalībvalstī. Turklāt, lai gan no *ADEM* reformas sagatavošanas darbiem, kurus arī iesniedzis *Caves Krier*, izriet, ka sākot no 2012. gada pārrobežu darba ņēmējiem,

kuri zaudē darbu Luksemburgā, būs pieejami visi *ADEM* sniegtie pakalpojumi, no šīs reformas, kura vēl nebija stājusies spēkā, kad norisinājās fakti pamatlietā, skaidri izriet, ka šāda pieeja bija liegta līdz 2012. gadam.

42 Tādējādi, lai izvērtētu šo prejudiciālo jautājumu, ir jābalstās uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru pamattiesvedībā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka, lai reģistrētos *ADEM* un, attiecīgi, lai iegūtu *Code du travail* L. 541-1. panta pirmajā daļā paredzēto darbā pieņemšanas atbalstu, ir jāatbilst nosacījumam par pastāvīgo dzīvesvietu Luksemburgā, tomēr šis apgalvojums ir jāpārbauda iesniedzējtiesai savas kompetences ietvaros.

43 Šādos apstākļos šķiet, ka pamattiesvedībā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā ir ietverta atšķirīga attieksme starp tiem dalībvalstu valstspiederīgajiem darba meklētājiem, kuri dzīvo Luksemburgā, no vienas puses, un šādiem pašiem valstspiederīgajiem, kuri dzīvo citā dalībvalstī, no otras puses.

44 Nosakot, ka darbā pieņemšanas atbalstu ir iespējams saņemt tikai tad, ja darba meklētāja dzīvesvieta ir Luksemburgā, ar šo valsts tiesisko regulējumu tādējādi atsevišķiem darba ņēmējiem tiek radīta nelabvēlīga situācija tikai tāpēc, ka viņu pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī.

45 Tādējādi šāds tiesiskais regulējums var atturēt Luksemburgā reģistrētu darba devēju pieņemt darbā darbinieku, kurš, kā *Schmidt-Krier* pamatlietā, nedzīvo šajā dalībvalstī, jo, pieņemot darbā šādu personu, atšķirībā no situācijas, ja tiktu pieņemts darbā darba meklētājs, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir tajā pašā dalībvalstī, šim darba devējam nav iespējams saņemt darbā pieņemšanas atbalstu.

46 No minētā izriet, ka šis tiesiskais regulējums var sarežģīt piekļuvi darbam Luksemburgā tādam pārrobežu darba ņēmējam, kurš, tāpat kā *Schmidt-Krier*, ir bezdarbnieks.

47 Šāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru darba ņēmējiem, kuri nedzīvo šajā valstī, tiek paredzēti nelabvēlīgāki nosacījumi nekā tie, kurus piemēro Luksemburgā dzīvojošiem darba ņēmējiem, rada darba devējiem LESD 45. pantā paredzētās brīvības ierobežojumu (pēc analoģijas skat. 2005. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-227/03 *Van Pommere-Bourgondiën*, Krājums, I-6101. lpp., 44. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Ritter-Coulais*, 37. un 38. punkts).

48 Pasākums, kas ierobežo darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, ir pieļaujams tikai tad, ja tam ir leģitīms ar Līgumu saderīgs mērķis, ko var pamatot primāri vispārējo interešu apstākļi. Tomēr arī tādā gadījumā šāda pasākuma piemērošanai ir jābūt piemērotai, lai īstenotu attiecīgo mērķi, un tā nevar pārsniegt šī mērķa sasniegšanai vajadzīgo (tostarp skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *ITC*, 37. punkts, un lietā *Olympique Lyonnais*, 38. punkts).

49 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalstīm, ja tās pieņem tādu tiesību normu, kas ietver atkāpi no Savienības tiesībās paredzēta principa, ir jāpierāda katrā gadījumā atsevišķi, ka minētā norma ir atbilstoša tam, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas nepieciešams tā sasniegšanai. Attaisnojošajiem iemesliem, uz ko dalībvalsts var atsaukties, ir jābūt papildinātiem ar šīs valsts pieņemtās normas piemērotības un samērīguma analīzi, kā arī ar precīzu informāciju, kas var pamatot tās argumentāciju (2010. gada 13. aprīļa spriedums lietā C-73/08 *Bressol* u.c., Krājums, I-2735. lpp., 71. punkts).

50 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka Luksemburgas valdība, neatkarīgi no Tiesas uzdotajiem jautājumiem šajā saistībā tiesas sēdes laikā, nav centusies izskaidrot to, kāds mērķis ir dzīvesvietas prasībai, kas paredzēta pamattiesvedībā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā, lai varētu reģistrēties *ADEM* un tādējādi saņemt darbā pieņemšanas atbalstu, bet tikai pamatojusi to, kāpēc ir jāreģistrējas minētajā birojā, un tādējādi šī valdība nav izvirzījusi nevienu apsvērumu, lai pamatotu šo dzīvesvietas prasību, ņemot vērā primārus vispārējos interešu apsvērumus, kas tiek aizsargāti ar LESD 45. panta noteikumiem.

51 Lai iesniedzējtiesai sniegtu pilnīgu atbildi, ir jāatgādina, ka, neapšaubāmi, Tiesa jau ir lēmusi, ka dalībvalstīm ir jāizvēlas tādi pasākumi, ar kuriem var sasniegt nodarbinātības jomā izvirzītos mērķus. Tiesa ir atzinusi, ka dalībvalstīm ir plaša novērtējuma brīvība, īstenojot šīs pilnvaras. Turklāt nav apstrīdams, ka nodarbinātības veicināšana ir sociālās politikas leģitīmais mērķis (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ITC*, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Tomēr novērtējuma brīvība, kāda dalībvalstīm ir jautājumā par sociālo politiku, nevar būt pamats, lai aizskartu tiesības, kuras indivīdiem izriet no Līguma noteikumiem par to pamattiesībām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ITC*, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 Saistībā ar minēto it īpaši ir jāatgādina, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka dzīvesvietas prasība attiecībā uz migrējošiem un pārrobežu darba ņēmējiem parasti ir neatbilstoša, ciktāl tas, ka viņi ir piekļuvuši kādas dalībvalsts darba tirgum, principā rada pietiekamu integrācijas saikni ar šīs valsts sabiedrību, kas viņiem ļauj tajā pretendēt uz vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu salīdzinājumā ar, attiecīgi, valsts darba ņēmējiem un darba ņēmējiem, kuri ir pastāvīgie iedzīvotāji. Integrācijas saikne tostarp izriet no tā, ka ar nodokļu iemaksām, ko migrējošie darba ņēmēji un pārrobežu darba ņēmēji maksā uzņemošajā dalībvalstī atbilstoši darbam, kuru viņi veic, viņi piedalās arī šīs valsts sociālās politikas finansēšanā (šajā ziņā īpaši skat. 2012. gada 14. jūnija spriedumu lietā C-542/09 Komisija/Nīderlande, 63., 65. un 66. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

54 Tāpat pamatlietā nav apstrīdēts, ka *Schmidt-Krier*, kaut arī viņa nedzīvo Luksemburgā, ir pārrobežu darba ņēmēja, kas ir šīs dalībvalsts valstspiederīgā, kura tur ir pavadījusi visu savu profesionālo darba dzīvi. Tādējādi viņa ir integrēta Luksemburgas darba tirgū.

55 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka LESD 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka darba devējs var saņemt darbā pieņemšanas atbalstu par bezdarbnieku, kuri sasnieguši 45 gadu vecumu, nodarbināšanu tikai tad, ja darbā pieņemtais bezdarbnieks ir reģistrējies kā darba meklētājs šajā konkrētajā dalībvalstī, ciktāl šāda reģistrācija ir pakļauta dzīvesvietas nosacījumam valstī, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

56 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

LESD 45. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka darba devējs var saņemt darbā pieņemšanas atbalstu par bezdarbnieku, kuri sasnieguši 45 gadu vecumu, nodarbināšanu tikai tad, ja darbā pieņemtais bezdarbnieks ir reģistrējies kā darba meklētājs šajā konkrētajā dalībvalstī, ciktāl šāda reģistrācija ir pakļauta dzīvesvietas nosacījumam valstī, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

[Paraksti]